

Het Anti-Pestprotocol versie:11-07- 2022

Islamitische basisschool Aboe el-Chayr

Dirigentenlaan 27 5049 EA Tilburg

Tel:013-4562267 email: info@bsaboe.nl

www.bsaboe.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding:

2. Communicatie

3. Pesten

- Wat is pesten?
- Hoe wordt er gepest?
- De gepeste Leerling
- Mogelijke signalen van gepest worden
- De pester
- De meelopers en de andere leerlingen
- Het aanpakken van pesten

4. Het Pestprotocol

- Uitgangspunten
- De vijfsporenaanpak
- Preventieve maatregelen

5. De rol van de anti-pestcoördinator

- De rol van de anti-pestcoördinator
- De taken van de anti-pestcoördinator

6. Het stappenplan na een melding of signalering van pesten

- De leerkracht
- De anti-pest coördinator
- Het pestproject
- Schorsing
- Schoolverwijdering

7. Bijlagen

- I. Het nationaal onderwijsprotocol tegen pesten
- II. Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling
- III. Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest
- IV. Links met bruikbare adressen tegen pesten
- V. Pestmeter

1. Inleiding

Dit is het pestprotocol van IBS Aboe el-Chayr. Hierin staan afspraken over wat we doen bij pestgedrag en hoe we pestgedrag kunnen voorkomen.

Dit protocol is er om het schoolpersoneel, leerlingen en hun ouder(s)/verzorger(s) te informeren over alles wat de school doet om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te creëren.

Wanneer een of meerdere kinderen van een groep worden gepest, is dit vaak een aanhoudend probleem dat niet eenvoudig op te lossen is.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, durven kinderen en volwassenen elkaar aan te spreken wanneer er ongewenste situaties zich voordoen.

Afhankelijk van alle andere ontwikkelingen binnen de school zal ook het handelen rond pesten zich verder ontwikkelen. In dat geval zal dit protocol worden aangepast.

De aanpak van pesten heeft een duidelijk eigen karakter. Dit protocol is naar de visie van onze school geschreven.

Dit protocol maakt deel uit van het veiligheidsplan en heeft de instemming van de MR.

2. Communicatie

Een goede samenwerking en communicatie tussen de school en ouder(s)/verzorger(s) is erg belangrijk. Je kunt hier een groot voordeel uit halen. Daarom wordt hieronder beschreven wat u van ons als school kan verwachten en wat wij van u en uw kind verwachten.

Wat u mag verwachten van onze school?

- U mag verwachten dat het personeel van de school respectvol omgaat met uw kind.
- U mag verwachten dat het personeel onderling respectvol met elkaar omgaat.
- U mag verwachten dat het personeel zich bewust is van het gezegde: een goed voorbeeld doet volgen.
- Het voorbeeldgedrag van het personeel nodigt leerlingen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.
- Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van het personeel verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan.
- De leerkrachten hebben u nodig om tot en goede oplossing te komen die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere leerlingen, hun ouders, de leerkrachten en de school.
- Wij hanteren de escalatieladder ook bij licht grensoverschrijdend gedrag wat tot pestgedrag kan leiden.
- Wij werken aan een goede sfeer op school en zorgen voor de juiste anti-pestaanpak

Wat wordt van u als ouder(s)/verzorger(s) verwacht?

Door goed met elkaar te communiceren, is het oplossen van conflicten tussen leerlingen zelden een probleem. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende regels houden.

- U spreekt met respect over het personeel. Dit doet het personeel ook over u.
- Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind of het welzijn van andermans kind, overlegt u dit met de leerkracht, lb'er of directeur. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere leerlingen. De school is hierin uw medestander.

Wat wordt er van de leerlingen en de leerkrachten verwacht?

- Dat leerlingen/leerkracht zich aan de onderling gemaakte afspraken tijdens de les(sen) houden.
- Dat er een veilig en prettige leeromgeving wordt gecreëerd waarin de leerling en de leerkracht de verantwoordelijkheid over de gemaakte afspraken samendragen.
- Dat de leerlingen en de leerkrachten bij elkaar horen en voor elkaar zijn.
- Dat wij naar elkaar luisteren en hart voor elkaar hebben.
- Dat wij ons een steentje bijdrage en we accepteren dat we anders zijn.

Samengevat: Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouder(s)/verzorger(s) hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar. Het doel hiervan is een goede oplossing vinden die ook in de toekomst aanhoudend is. Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouder(s)/verzorger(s) is hierbij van groot belang.

3. Pesten

Wat is pesten?

Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via social media) die op hem of haar zijn gericht. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend gedrag. Een klimaat waarin gepest wordt, is voor iedereen vervelend. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden.

De school streeft een positieve en een opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de gemaakte afspraken in het anti-pestprotocol. Als er een conflict tussen kinderen speelt, dan kiest de school voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet en borgt gemaakte afspraken.

Pesten moet door alle betrokken partijen als probleem gezien worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet dit bespreekbaar worden gemaakt door alle betrokken partijen. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten dat kunnen signaleren. De school beschikt dan over een directe aanpak. Voor leerkrachten betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Hoe wordt er gepest?

Pesten kan op veel verschillende manieren gebeuren. De meest voorkomende vormen van pesten zijn:

- **Verbaal pesten:** schelden, naropen, imiteren, belachelijk maken of uitlachen; bedreigen: iemand tot iets dwingen, chanteren of intimideren, met bijnaam aanspreken, gemene briefjes schrijven en over elkaar roddelen
- **Fysiek pesten:** spugen, schoppen, slaan, knijpen, krabben, aan haren trekken of met scherpe voorwerpen of aanvalsmiddelen dreigen
- **Materieel pesten:** Afpakken en vernielen van spullen/eigendommen, kliedereren op boeken, fiets beschadigen, spullen stukmaken, afpakken of verstoppen en afpersen;
- **Relationeel pesten:** iemand buitensluiten, over iemand roddelen of geruchten verspreiden, doodzwijgen en negeren;
- **Digitaal pesten/cyberpesten:** belastend materiaal (foto's, filmpjes, roddels) via het internet/social media verspreiden, iemand via social media lastigvallen.

Cyberpesten en overig online pesten

Digitaal pesten - ook wel cyberpesten of online pesten genoemd - krijgt tegenwoordig steeds meer aandacht. De oorzaken van digitaal pesten (bijv. op social media) zijn echter hetzelfde als die van het traditioneel pesten. De oplossing voor digitaal pesten ligt dan ook, net als bij traditioneel pesten, in de groep.

De gepeste leerling

Leerlingen lopen de kans om gepest te worden. Dat kan; met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en hoe ze om gaan met anderen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden, doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan leerlingen in hun klas: ze bespelen een ander instrument, beoefenen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet of ze spreken Algemeen Beschaafd Nederlands in plaats van Tilburgs. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte.
- Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten zal escaleren.
- Het probleem lijkt onoplosbaar.
- Het idee dat het niet mag (klikken).

Mogelijke signalen van gepest worden

- Niet meer naar school willen.
- Thuis niet meer over school vertellen.
- Geen andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden om te spelen.
- Slechtere resultaten op school halen dan eerder.
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Blauwe plekken hebben op ongewone plekken.
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben.
- Feestjes en gelegenheden niet mee willen vieren.
- Niet buiten willen spelen.
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan.
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven
- Gaan geloven wat de Pesters zeggen (negatief zelfbeeld creëren).

De pester

Pesters zijn vaak de sterker of ze behoren tot een groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat eigenlijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer gedrag te vertonen. Zij zijn vaak onzeker en om dit te verbergen/camoufleren proberen ze anderen te kleineren.

Pesters hebben vaak meelopers, want wie meedoet, loopt zelf de kleinste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben:

- Problematische thuissituatie.
- Vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander te kleineren.
- Moeten spelen van een niet-passende rol.
- Voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Het niet goed doen op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die meedoen met het pesten. Dit gebeurt vaak uit angst voor de pester. Het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag interessant vinden en daardoor meedoen met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

Het kan voorvallen dat leerlingen niets doen als er wordt gepest.

Wel voelen zij zich vaak schuldig over het feit dat ze het slachtoffer niet hebben geholpen of geen hulp hebben ingeschakeld.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is: Hoe we dat als school het beste kunnen aanpakken

4. Het Anti-pestprotocol

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders rondom het pestgedrag. In die verklaring is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en dit volgens de gemaakte afspraken aanpakken.

Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen werken als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; personeel, ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen. Met het ondertekenen van het Nationaal onderwijsprotocol (zie bijlage I) laten alle betrokken partijen zien, dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rondom pesten aan te pakken.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt beschouwd.
3. Het personeel moet pesten signaleren en vervolgens duidelijk handelen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

De vijfsporenaanpak

Door het ondertekenen van het Nationaal onderwijsprotocol heeft de school zich verbonden aan de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

***De algemene verantwoordelijkheid van de school**

- De school zorgt ervoor dat de schoolleiding, de IB'ers en de leerkrachten voldoende informatie hebben over het onderwerp pesten en het aanpakken van pesten hiervan.
- De school werkt aan een goed beleid rondom het pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk gewaarborgd kan worden.

***Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt**

- Het probleem wordt serieus genomen.
- Er wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- Het aanbieden van hulp door de anti-pestcoördinator.
- Het kind zich veilig laten voelen

***Het bieden van steun aan de pester**

- Het confronteren van de pester met zijn gedrag en de gevolgen hiervan.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Op de juiste manier bevorderen en het versterken van empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.
- Het aanbieden van hulp door de anti-pestcoördinator.
- Helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met de andere leerlingen.

***Het betrekken van de middengroep bij het probleem**

De leerkracht bespreekt het pestgedrag met de klas. Er wordt expliciet benoemd wat de rol van ieder leerling hierin was. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas hieraan kan bijdragen. De gesprekken moeten cyclisch terugkomen. Er wordt ruimte voor evaluatie gecreëerd.

***Het bieden van steun aan de ouder(s)/verzorger(s)**

- Ouder(s)/verzorger(s) die zich zorgen maken over signalen en vermoedens over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouder(s)/verzorger(s) om het pesten tegen te gaan.
- De school geeft adviezen aan de ouders over het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouders indien nodig naar deskundige hulpverleners.

De ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet volgens hen stoppen.

Een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook worden geaccepteerd. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

***Preventieve maatregelen**

Elke leerkracht bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd. Er wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken wordt gezien, maar als hulp bieden of hulp vragen wordt beschouwd.

Als een leerkracht daartoe aanleiding ziet, besteedt hij/zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.

Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de leerkracht of IB'er worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van, zowel de pester als het slachtoffer.

Om een pestvrije school te krijgen, is het belangrijk om samen afspraken te maken over hoe je met andere omgaat. De leerkracht bespreekt deze regels in de gouden weken van het schooljaar en herhaalt deze regels gedurende het schooljaar.

- Wij hebben respect voor elkaar.
- Discriminatie is een begrip dat niet binnen onze organisatie past.
- Scheldwoordengebruik is niet de manier hoe wij met elkaar communiceren.
- Bedreigen en buitensluiten zijn geen gebruiken die we tolereren op school.
- We respecteren elkaars privacy en houden onze handen af van andermans eigendommen.
- Wij bevorderen samen een roddelvrije cultuur en laten iedereen in zijn eigen waarde.
- Als er ruzie ontstaat staan wij voor het vermijden en oplossen ervan.
- Wij zijn tegen geweldsgebruik en verbieden alle aanvalsmiddelen en scherpe voorwerpen op school.
- Als er problemen of hindernissen worden ervaren in de onderlinge contacten, schakelen we direct de juf of meester in.
- Wij vergroten onze feedbackcultuur en spreken elkaar op de juiste wijze aan over de eerder gemaakte afspraken.

5. De rol van de anti-pestcoördinator

Het is belangrijk dat ouders en leerlingen een betrekkelijk laagdrempelig aanspreekpunt hebben binnen de school wanneer er sprake is van pesten. De school is verplicht om een anti-pestcoördinator beschikbaar te hebben. Het gaat dan om twee hoofdtaken; de coördinatie van het anti-pestbeleid op school en de belangenbehartiger van ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen. Met belangenbehartiger wordt bedoeld dat de anti-pestcoördinator, naast de leerkracht, een aanspreekpunt is voor leerlingen en voor ouder/verzorgers van leerlingen die worden gepest.

Kinderen willen praten over een situatie waarin gepest wordt of vragen hebben over pesten, dan is de anti-pestcoördinator degene die hierin bemiddelend kan optreden of ervoor zorgt dat de betreffende leerling wordt doorverwezen. Hetzelfde geldt voor de ouders.

Het is belangrijk dat voor belanghebbenden duidelijk is waar ze terecht kunnen voor alle zaken met betrekking tot pesten.

De rol van de anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator

- Ondersteunt waar nodig leerkrachten en lb'ers tijdens de verschillende fasen in het proces
- Biedt op vrijwillige basis individuele begeleiding aan de pester en de gepeste.
- Kan, waar nodig, een inbreng hebben tijdens de lessen van de leerkracht.
- Biedt kleinere trainingen aan bij specifieke hulpvragen, zoals bijvoorbeeld een assertiviteitstraining (hooguit vier keer).
- Attendeert ouder(s)/verzorger(s) op het bestaan van anti-pestcoördinator
- Vraagt aan het begin van het jaar aandacht voor de problematiek via de website of schoolapp Parro.

De taken van de anti-pestcoördinator:

- Fungeren als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen/belangenbehartiging in het kader van het anti-pestbeleid.
- Leveren van een actieve bijdrage aan een sociaal veilig schoolklimaat door het geven van voorlichting en organiseren van preventieve activiteiten.
- Fungeren als gesprekspartner op het gebied van sociale veiligheid.
- Coördinatie van anti-pestbeleid van de school.
- Opvang en ondersteuning van de melder bij het schoolintern oplossen van een probleem/conflict omtrent ongewenst gedrag.

6. Het stappenplan na een melding van pesten

De leerkracht

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in de klas, praat de leerkracht eerst met de gepeste en later met de pester. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage II en III.
2. Vervolgens organiseert de leerkracht een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
3. De leerkracht bespreekt het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
4. De leerkracht praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om de verantwoordelijkheid van ieder groeps lid te benadrukken.
5. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de leerkracht het gedrag bij de interne begeleider. De leerkracht overhandigt de interne begeleider het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt. De IB'er gaat in gesprek met de anti-pestcoördinator.

De anti-pestcoördinator

1. De anti-pestcoördinator neemt bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt, de rol van de leerkracht over.
2. Hij/zij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - Confronteren (zie bijlage III)
 - Mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - Helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij/zij gedrag vertoont, waardoor hij/zij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. Hij/zij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste.
6. Hij/zij stelt alle betrokken ouder(s)/verzorger(s) op de hoogte wanneer er sprake is van herhalend pestgedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
7. Hij/zij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Hij/zij koppelt alle informatie weer terug naar de leerkracht.

Het pestproject

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt hij ertoe verplicht om een individueel programma te volgen. Dit vindt plaats in de eigen tijd en dus niet tijdens schooltijd. Het doel van dit programma is reflectie en het gevoelig maken van de pester voor wat hij aanricht bij de gepeste leerling. Het gaat in principe om zes ontmoetingen en huiswerk. De ouders worden van dit traject op de hoogte gesteld.

Schorsing

Wanneer ook het verplichte pestproject geen blijvende vruchten afwerpt, volgt een schorsing van een dag. Daarna krijgt de pestende leerling een meerdaagse schorsing.

Schoolverwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag, liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de school niets anders dan een schoolverwijdering.

Bijlage 1: Nationaal Onderwijsprotocol tegen pesten

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen Pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van kinderen te verbeteren.

De ondertekenaars van dit protocol verklaren het volgende:

- *Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (+ 375.000) in het basisonderwijs en één op de zestien leerlingen (+ 56.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van kinderen en jongeren, in het bijzonder door de leraren en door de ouders.*
- *Het bevoegd gezag en directie gaan, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het pestprobleem, uit van een zo goed mogelijke samenwerking tussen leraren, ouders en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op samenwerking.*
- *Onze school wenst een samenwerking, zoals bedoeld onder punt 2., ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en te onderhouden.*
- *De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich daarom het volgende te doen:*
 - o *het werken met de 'vijfsporenaanpak';*
 - o *het bewust maken en bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het pestprobleem;*
 - o *het bewust maken en bewust houden van de (levenslange) gevolgen van pesten;*
 - o *een gerichte voorlichting over de preventie en de aanpak van het pesten aan alle ouders van de school;*
 - o *het zorgen voor een voor iedere aan de school verbonden persoon toegankelijke, actuele informatie over het pestprobleem, met als speciaal aandachtspunt informatie voor de leerlingen;*
 - o *het beschikbaar stellen van geld waarmee de scholing van personeelsleden, lesmaterialen, lezingen, activiteiten voor ouders, de aanschaf van boeken en andere informatie wordt bekostigd;*
 - o *het invoeren van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem op school, zodat probleemgedrag bij leerlingen zo vroeg mogelijk kan worden onderkend en tegengegaan.*
- *De ondertekenaars verklaren zich in principe bereid tot deelname aan een periodieke zelfevaluatie (bijvoorbeeld de PestTest[®]) binnen een door de medezeggenschapsraad vastgestelde termijn.*
- *Als het protocol is ondertekend, wordt een kopie op een duidelijk zichtbare plaats opgehangen in de school. De tekst van het protocol wordt verder bekend gemaakt via de schoolkrant en op middels een link op de website van de school.*
- *Het bevoegd gezag en de directie zorgen er verder voor dat naar aanleiding van de ondertekening van dit protocol een beleid tegen het pesten wordt geformuleerd. Dit beleid wordt in het schoolplan en de Schoolgids opgenomen.*

Naam en plaats van de school: IBS Aboe el-Chayr te Tilburg

Getekend namens:

Bevoegd gezag Directie/personeel

Medezeggenschapsraad/ Leerlingenraad

Bijlage 2: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Aanpak

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan want niemand kan een ander klein maken zonder diens toestemming.

Bijlage 3: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is:

- Probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- Relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld. Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. **Zeg nooit: Je bent heel gemeen.** Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- Specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- Veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Biedt zo nodig hulp aan van de anti-pestcoördinator (op vrijwillige basis).

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

Bijlage 4: Links voor bruikbare adressen bij pesten

Algemene zoekpagina's

- www.pesten.startkabel.nl
- www.pesten.startpagina.nl
- www.ppsi.nl, PPSI is het expertisecentrum van het APS op het gebied van het voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. Je kunt er ook terecht voor informatie over pesten, agressie, geweld, discriminatie en racisme.
- www.schoolenveiligheid.nl, Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.
- www.veilig.kennisnet.nl, Handreikingen en links voor ouders, leraren, kinderen, scholieren, schoolmanagers en ICT-coördinatoren.
- www.mediawijdscholen.nl
-

Pesten (algemeen)

- www.pestweb.nl, Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.
- www.pesten.net, Voor en door slachtoffers. Opgericht door Bob van der Meer.

Bijlage 5: De pestmeter

De pestmeter kan de leerkracht in de klas gebruiken om te kijken of de leerlingen met plezier naar school komen. Hij/zij kan dan doormiddel van vragen achterhalen of de sfeer in de klas goed is.

Hoe vaak word je gepest? Kruis alsjeblieft 1 antwoord aan.

- 0.. Ik word nooit gepest.
- 0..Ik word ongeveer 1x per jaar gepest.
- 0..Ik word ongeveer 1x per maand gepest.
- 0..Ik word ongeveer 1x per week gepest.
- 0..Ik word ongeveer 1 x per dag gepest.
- 0..Ik word meerdere keren per dag gepest.

Waar word je gepest? Je mag meer antwoorden invullen.

- 0..Ik word nergens gepest.
- 0..Ik word in het klaslokaal gepest als de leerkracht erbij is.
- 0..Ik word in de klas gepest als de leerkracht even weg is.
- 0...Ik word in de kleedkamer van de gym gepest.
- 0... Ik word in de kleedkamer van de horeca gepest.
- 0..Ik word op de gang gepest.
- 0..Ik word in de pauze gepest (binnen bij het eten en drinken).
- 0..Ik word in de pauze buiten gepest. (0..kleine pauze 0..grote pauze)
- 0..Ik word gepest voor schooltijd op het plein.
- 0..Ik word gepest van huis naar school toe/ van school naar huis toe.
- 0..Ik word gepest via internet/ whatsapp/ social media
- 0....Ergens anders, namelijk.....

Andere vragen die gesteld kunnen worden:

- Door wie word je gepest? En wat doet of doen de pester(s):
- Wie helpt jou wel eens tegen het pesten? Hoe word je geholpen?
- Welke kinderen worden volgens jou elke dag gepest?
- Door wie worden ze gepest?

Ik vind de sfeer in mijn klas vervelend/ plezierig

